

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-საოცტორატორო გაზეთი „ტრიბუნა“ თბილისში ღირს 120,000 მ. საპოლიტიკო განცხადება პირველ გვერდზე 300,000 მ.; უკანასკნელზე 200,000 მ. კანტორა ღირს 8-2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11-12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისის სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 10-34.

ფასი 5000 მანკი
№ 200
თბილისი კომუნისტური პარტია
1922 წ.

ყოველდღიური გაზეთი ტრიბუნა

თბილისში მუშაობს სოციალისტ-დემოკრატიული საბრძოლველო პარტიის მთავარი კომიტეტისა.
1922 წლის 1 იანვრიდან თვეში გავრცელებული ღირს 120,000 მანკით. ცალკე ნომერი ყოველგან 5000 მანკით.
უფასოდ გავრცელებულია ადგილობრივი გაზეთებისა.
სელის მიწერა მიიღება თვის 1 რუბლიდან.
რედაქციის და კანტორის მისამართი: ტფილისის, სასახლის ქ. № 6.

დაიბეჭდა და იხილვება ახალი საბაჟო სურათებიანი წიგნი

სოფრ. გლეხთა უპილისა

სახები და ცხვრები და სხ. იგავაწიანი
იხილვება:
სტრუქტურა 1 და 2
ბუხჯალტეცია
ქ. წერა-კითხ. საზოგ. მდებარეობა.

ეროვნული საკითხი და პრაქტიკული პოლიტიკა

ეროვნული საკითხის თაობაზე მოსაზრება ფრთხილად მივიღებთ. უფროსად უნდა იყოს, შეიძლება თეორიულად ხელი იხილოს მასზე, მაგრამ სინამდვილე, პრაქტიკა, ადგილობრივი და გლობალური მისწრაფებები და მთელი თქვენი თეორიის დასაბუთებულობა ისე, როგორც ზევს დასაბუთებული იგი.

ქართული ხალხის ისტორია კონკრეტული გამოხატულებაა იმ საბაჟო გმირობის, რომელიც შექმნილია კულტურულად ერთიანი გამოჩინების თაობის დასაცავად გამოხატული ბრძოლისა და ყოველგვარი მიტანის მსხვერპლად თავისი ეროვნული ინდივიდუალობის ხელშეწყობისა და შენარჩუნებისათვის.

ქ. მარქსი, რომელიც იხსნა სამშობლო არა მარტო, (იქცხლს აფრთხილებდა უფლებებიდან, როდესაც გერმანიის ვინჩი შეურაცხყოფდა. ეს მაგალითია იმ საბაჟო კემპარტებისა, რომელიც დღესაც კი საკმაოდ და პრობლემატურია ბევრისათვის, რომ ყოველი პიროვნება მკაროდ, ათასგვარი ხილვებით უნდა დაეკავშირებინა და მისი კვლევისათვის, სადაც იგი უმობი.

მაგრამ არ კმარა თეორიული გადაწყვეტა საკითხისა, ეროვნული საკითხის მთელი სიმძიმე თეორიის კი არ არის უმეტესად, არამედ პრაქტიკაში.

ბოლშევიკები თავის წასულში დიდი მნიშვნელობა აქვს ეროვნული საკითხის თეორიულ გადაწყვეტაში.

დღეს ამ მხრე მდგომარეობა შეცვლილია. თურმე დიდიმეტრი თეორია არ არის ისტორიული პროცესის მისამართებელი, არამედ ცოცხალი წყობის მივლინება, რომელიც ბევრ თეორიას გააქარწყლებს და ამ „მეცნიერ“ თეორეტიკოსებს თავის ლოლიკას უმობილებს.

ასეთი ბედი ეწვია ბოლშევიკებს. მან დასტოვა თავისი გზა და ფედერალიზმის მოსაზრება წამოაგდო ხელი. მაგრამ ესეც არ კმარა. პოლიტიკური ხშირ პრაქტიკაში უნდა ტარდებოდეს. ლოზუნგები და ფრაზიოლოგია ვერ დაფარავს დემოკრატებს.

თეორიაში დღეს ვერაინ ვერ გაბედვის ეროვნული თვისუფლების შეზღუდვის ქაღალდის, მაგრამ აგრეთვე უნდა გაიგოს უნდა ბედგების მის მიმართული სინამდვილეში, პრაქტიკაში.

ეროვნული საკითხის თაობაზე მოსაზრება ფრთხილად მივიღებთ. უფროსად უნდა იყოს, შეიძლება თეორიულად ხელი იხილოს მასზე, მაგრამ სინამდვილე, პრაქტიკა, ადგილობრივი და გლობალური მისწრაფებები და მთელი თქვენი თეორიის დასაბუთებულობა ისე, როგორც ზევს დასაბუთებული იგი.

ქართული ხალხის ისტორია კონკრეტული გამოხატულებაა იმ საბაჟო გმირობის, რომელიც შექმნილია კულტურულად ერთიანი გამოჩინების თაობის დასაცავად გამოხატული ბრძოლისა და ყოველგვარი მიტანის მსხვერპლად თავისი ეროვნული ინდივიდუალობის ხელშეწყობისა და შენარჩუნებისათვის.

ქ. მარქსი, რომელიც იხსნა სამშობლო არა მარტო, (იქცხლს აფრთხილებდა უფლებებიდან, როდესაც გერმანიის ვინჩი შეურაცხყოფდა. ეს მაგალითია იმ საბაჟო კემპარტებისა, რომელიც დღესაც კი საკმაოდ და პრობლემატურია ბევრისათვის, რომ ყოველი პიროვნება მკაროდ, ათასგვარი ხილვებით უნდა დაეკავშირებინა და მისი კვლევისათვის, სადაც იგი უმობი.

მაგრამ არ კმარა თეორიული გადაწყვეტა საკითხისა, ეროვნული საკითხის მთელი სიმძიმე თეორიის კი არ არის უმეტესად, არამედ პრაქტიკაში.

ბოლშევიკები თავის წასულში დიდი მნიშვნელობა აქვს ეროვნული საკითხის თეორიულ გადაწყვეტაში.

დღეს ამ მხრე მდგომარეობა შეცვლილია. თურმე დიდიმეტრი თეორია არ არის ისტორიული პროცესის მისამართებელი, არამედ ცოცხალი წყობის მივლინება, რომელიც ბევრ თეორიას გააქარწყლებს და ამ „მეცნიერ“ თეორეტიკოსებს თავის ლოლიკას უმობილებს.

ასეთი ბედი ეწვია ბოლშევიკებს. მან დასტოვა თავისი გზა და ფედერალიზმის მოსაზრება წამოაგდო ხელი. მაგრამ ესეც არ კმარა. პოლიტიკური ხშირ პრაქტიკაში უნდა ტარდებოდეს. ლოზუნგები და ფრაზიოლოგია ვერ დაფარავს დემოკრატებს.

თეორიაში დღეს ვერაინ ვერ გაბედვის ეროვნული თვისუფლების შეზღუდვის ქაღალდის, მაგრამ აგრეთვე უნდა გაიგოს უნდა ბედგების მის მიმართული სინამდვილეში, პრაქტიკაში.

ძალა დაპირისპირება. მაგრამ ეს არ ნიშნავს, თითქმის პატარა ერმა ყველაფერი ისე უნდა გაიგოს, როგორც ეს დიდ ერებს მოეჩვენებოდა. პირიქით, პატარა ერის პოლიტიკა სავსებით უნდა ემსაზღვრებოდეს, რომ არ გახდეს ვასილი ექსპლოატაციის ობიექტი, ვისიმე მონაპირი.

დღეს იმ სახელმწიფოებში, რომლებსაც იმ დროს სწავლობდნენ, საბჭოთა სისტემა საუკეთესო იარაღი ეროვნული და სოციალისტური მიზნების განსახორციელებლად, მაგრამ დღეს ეროვნული პოლიტიკის სფეროში დიდიმეტრი უკვე სიტუაციის ხასიათს დებულობს, რაც შედეგად ანორმალურ ხასიათს აძლევს მთელ სახელმწიფოებრივ ცხოვრებას.

ბოლშევიკებისათვის ეროვნული საკითხი გაცილებით თეორიულია. მართალია მათი გარდა არის, არ ეთანხმება ჩვენსას, მაგრამ ეროვნული პრობლემის პოლიტიკურ მხარეს ისინიც დღეს ისევე სჭირებს, როგორც ჩვენ. ამ მხრე ჩვენსა და მათ შორის თეორიულად დიდი უფსკრული არ არის გათხრელი. მაგრამ საქმის ვითარება იცვლება, როცა პრაქტიკის სფეროში გადავიდებით, როგორც მენშევიკში, ისე ბოლშევიკშიც საბაჟო პოლიტიკის პრიზმით უღებდა ეროვნულ საკითხს. ამ გარემოებას იმდენათა აქვს დღეს მნიშვნელობა, რამდენადაც იგი აკავშირებს უცხო ქალაქს, საერთაშორისო მასშტაბით ზომავს პოლიტიკურ მოვლენებს და ამ ნიადაგზე პრაქტიკაში ხდება არა ნორმალური მდომარეობა მით, რომ ჩვენში უცხო ელემენტი და კულტურა ავიწროვდნენ ჩვენს ეროვნულ კულტურას, ენის მდგომარეობა ამ მხრე დამახასიათებელი არის.

ჩვენში უაღრესად განვითარებულია ეროვნული თვისუფლების სწრაფვა. ეს შედეგია იმ უკომარტო ბედის, რომელიც მონაპირი უღივს და დაგვიტყველებდა მთელ საზოგადოებას კულტურული ერის დამონებისას. ჩვენი შეურაცხყოფილი ეროვნული თვისუფლებებისათვის კავშირით ფორმირებული მოთხოვნა, რომ მკაცრად დაცული იქნეს ყოველ პარაზიტში ქართველი ერის ეროვნული თვისუფლების ყოველი ატორიზებული რასაც მოითხოვს ქართველი მშრომლის რეალური ინტერესები და მშრომელთა ბატონობის უზრუნველყოფა.

ჩვენ არ გვიანდა დღეს ეროვნული პრობლემის თეორიულ მხარეზე ვილაპარაკოთ. მოგსწავით იმ დროს, როდესაც ეს საკითხი უაღრესად პრაქტიკულ ნიადაგზე სდგას და ჩვენ ყველას გასაგონად ვაცხადებთ—ხელი შორს ვინც ვერ ეგუება ჩვენს ეროვნულ თავისუფლებას, ვინც ვერ დაიცავს ჩვენს ენას და ჩვენს კულტურას!

ჩვენ მზათა ვართ მეგობრობა და კავშირით არა მარტო ხელი მეზობლებს, არამედ ყველას, რასაც გავხვდებით როგორც ჩვენი მსოფლმხედველობა, ისე საქართველოს რეალური ინტერესები, მაგრამ ეს კავშირი ურთიერთ დამომობისა და ინტერესთა გაგრძობის ნიადაგზე უნდა მოხდეს. დღეს კი ყოველი კავშირი უმთავრესად მარტო ჩვენს ხარჯზე სდგება. ერთმა პასუხისმგებელმა კომუნისტმა განაცხადა, რომ „თავი უნდა გაუქუქოთ ყოველი უკომარტო მინიშნული“, მაგრამ საუბრედ უნდა მას ხელდასმული უნდა იქონიოს საქართველოს ნაციონალისტი. ჩვენ ამავე დებულებას სავსებით ვიზიარებთ, მხოლოდ იმ შესწორებით, რომ თავი უნდა გაუქუქოთ იმ ქართველს, რომელიც მინიშნულს იხსნავს მეზობლებს ეროვნული უფრობის, მაგრამ ასეთივე ექსპერიმენტი უნდა მოგხდინოთ იმ ხალხის მიმართაც, ვინც ნებისთ თუ უნებლიეთ ხელს უშლის ქართველ ხალხის ეროვნული თვისუფლების დაცვას. ჩვენ სხვისი უფრობა კი არ გვსურს, საკუთარი თვისუფლებისათვის ვიბრძობთ, სხვის ენას კი არ ვდებთ, საკუთარს ენას ვიცავთ დღესისაგან, ვსაჯ სურს ემსახუროს ქართველ მშრომელ ხალხს, იგი მოვალეა მხარეში გაუშლოს მის ნებისყოფას, მის კანონიერ მოთხოვნებს. იგი მოვალეა

პრაქტიკით მოიპყრას ჩვენს ენას, ჩვენს კულტურას. უნდა დავანახოთ მტერსა და მოყვარულს, რომ ხალხს კემპარტი თვისუფლების მსახურნი ვართ და არავის არ მივუვებთ უფლებას, რომ საქართველო თავისი ბატონობის ართექციოს.

ამიტომ ჩვენმა კომუნისტებმა უნდა მოიგონოთ მასწავლებლის ლენინის სიტყვები, რომ „პრაქტიკა ასევე დიდმნიშვნელოვანია ყოველივე თეორიისაზე“.

ჩვენც მხოლოდ ის გვიანდა, რომ წითელ დროშას წითელი საქვე ამართლებდეს ლამაზს თეორიას ლამაზი პრაქტიკა ამტკიცებდეს, დიდი სინამდვილე უფარდებოდეს...
პრაქტიკით, საქმით, სინამდვილათ უნდა ხდებოდეს ერის ინტერესების დაცვა და არა თეორიით, ლოზუნგით, დეკლარაციით. მაშინ ბოლო მოეღება ყოველგვარ გაუგებრობას და ქართველი მშრომელი ხალხის გამოუყოფელი მტყიცით გასწვებს ჰაზანს მშრომელთა ბატონობის გასამტკიცებლად.

სერ. ამაღლობელი.

საქართველო და გენუას კონფერენცია

„ტანის“ თებერვლის 15-ს ნომერში მოთავსებული არის შემდეგი ცნობა: საქართველოს რესპუბლიკის სრულ უფლებიანმა წარმომადგენელმა ნოტიო მიმართა მოკავშირე სახელმწიფოების მთავრობებს, რომელშიც მოითხოვდა გენუას კონფერენციაზე საქართველოს კანონიერ წარმომადგენლების მოწვევის საჭიროებას. აქ ჩვენ მოვიყვანთ მთავარ ადგილებს აღნიშნულ ნოტიდან:

გენუას კონფერენცია მეცადინეობს ევროპის ეკონომიური ცხოვრების აღდგენას, მაგრამ ამას გარდა, ამავე საქმის ინტერესი მოითხოვს, რომ უყურადღებოდ არ იქმნას დატოვებული საქართველოს და საერთოთკავასიის არსებობა აღნიშნულ საკითხის განხილვის დროს. თავისი ბუნებრივი სიძლიერით და გეოგრაფიული მდგომარეობით, რომელიც ადვილდებს ევროპასთან კავშირს და ხდის მას თითქმის სატრანზიტო გზათა აზიასა და ევროპის შორის შემოხვეულ სახელმწიფოებიდან გამოსულ საქონლებისათვის (მაგ. ნავთსადენი, ბაქო, ბათუმი) ამ საკითხის გადასაჭრელად საქართველო წარმოადგენს ისეთი ფაქტორს, რომელიც თავისი დიდი მნიშვნელობით არ უნდა იქმნას მივიწყებული. ზედმეტია კიდევ აღინიშნოს საქართველოს მკობრო კავშირი ევროპასთან ეკონომიური თვალსაზრისით, მნიშვნელობაზე უცხოელ კაპიტალისა, რომელიც მოქცეულია საქართველოს წარმომადგენელთა, როგორც მავალითა: მარგანეცი, სპლენტი, რომელთა წარმოება განსაკუთრებით დაყრდნობილია უცხოელ კაპიტალზე, აქედან ცხადათა სჩანს, რომ შეუძლებელია გამოყოფილი იქმნას ევროპის აღდგენის საკითხი იმავე საკითხიდან შესახებ საქართველოსა და საერთოთკავასიისა. ის ფაქტი, რომ ამ ენაზე საქართველო დაკავებულია საქართველო რუსეთის ჯარის მიერ, არ უნდა იქმნას განხილული, როგორც ძირითადი მიზეზი გენუას კონფერენციაში მონაწილეობის უარსაყოფად, ვინაიდან ასეთი მდგომარეობა საერთაშორისო უფლების თვალსაზრისით სრულიად იც არა სცვლის მის სტატუსს, რომლის შეცვლა შესაძლებელია იმ სახელმწიფოების მდგომარეობასთან, რომელთა ტერიტორია დაკავებული იყო

დიდი ომიანობის დროს უცხოელ გარით.

დღევანდელი საქართველოს გამგენი, რომელიც არიან უბრალო მოხელენი მოსკოვის მთავრობისა, ვერ შესძლებენ კონფერენციაზე მის წარდგენას. კანაში შეკრებილია უმაღლესმა საბჭომ მეექვსე მუხლის დღევანდებით, შესახებ პირობებისა, რომელიც უნდა შეასრულონ გენუის კონფერენციაში მონაწილეობის მსურველმა სახელმწიფოებმა, გადასწვებთ, რომ ამ სახელმწიფოებმა უარყონ თავიანთი აგრესიული მოქმედებანი წინააღმდეგე თავიანთ მეზობლებსა.

ეს პირობები დარღვეული იქმნა რუსეთის მიერ, რომელიც ომის გამოუცხადებლად და სრულიად უსაბამოდ შემოიჭრა საქართველოში და ჩააყენა იგი სამხედრო ოკუპაციის მდგომარეობაში, იმ ოკუპაციისა, რომელიც თუ რომ შემდეგ შიაც მოთმენილ იქმნა იგი, შექმნის ისეთს პრეცედენტს, რომელიც გამოიწვევს სათანადო შედეგებს რუსეთის მეზობელ სხვა სახელმწიფოების მიმართაც. არ იქნება ზედმეტი აღინიშნოს პირველი მუხლი ხელშეკრულებისა, რომელიც დადებული იყო საქართველოსა და რუსეთს შორის 7 მაისს 1920 წ. რომელ ხელშეკრულება-საც ამასთან ერთად თქვენთან ვაღებმ.

ამ მუხლიდან გამომდინარეობს, რომ რუსეთმა გარკვეულად იცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა. მასასადავე ცხადია, რომ, ზემო აღნიშნული ეკონომიური და პოლიტიკური მოსაზრებით, საქართველოს მონაწილეობას გენუას კონფერენციაზე მოითხოვს არა მარტო მისი სრულიად დასაბუთებული უფლება და ინტერესები, არამედ ინტერესები საერთო ხასიათისა.

„ტანის“ 26 თებერვალს ათავსებს ცნობას, რომ საქართველოს სრულ უფლებიანმა წარმომადგენელი ჩვენკელი მიღებული იყო საფრანგეთის პრეზიდენტის ჰუანკარეს მიერ.

რუსეთის პირობები

სანტა-მარგარიტა
22 აპრ. (რუსეთის დედეგაციის პრესბიუროს რადიო). ხანგრძლივი მოლაპარაკების შემდეგ ანტანტის და რუსეთის შორის, ორივე მხარემ ჩამოაყალიბა თავისი მოთხოვნილებანი და აგრეთვე აღნიშნეს საზღვარი იმ დათმობათა, რომლის საფუძვლებზეც შესაძლებელი იქნება საქმიანი შეთანხმება.

ჩიჩერინმა გაუგზავნა წერილი ლლოიდ ჯორჯს, რომელშიც აცნობა, რომ რუსეთის მოთხოვნილებანი შემდეგია: რუსეთის დაუყოვნებლივი ცნობა, დაუყოვნებლივ მიეცემა მნიშვნელოვანი სესხისა, გაუქმება ორის დროინდელ ვალებისა და აგრეთვე მათი პროცენტებისა; თუ ეს პირობები მიღებული იქნება, რუსეთი თანახმაა იცნოს ომამდე არსებული ვალები. მაგრამ რუსეთი მოითხოვს გადახდის გადადებებს მორატორიუმის სახით დაახლოებით 20 წლამდის და აგრეთვე ომამდის არსებულ ვალების პროცენტების ჩამოწვას. რიცა შეეხება ყოფილ მესაკუთრეთა პრეტენზებს, რუსეთი იმ შემთხვევაში თუ მიღებული იქნება ზემო მოყვანილი მოთხოვნილებანი დათანხმდება მისცეს კონცესიები ყოველ მესაკუთრეთ, სადაც ეს შესაძლებელი იქნება. ხოლო

*) В. Ленин „О профессиональных союзах“, стр. 16.
**) ibid. стр. 10.

